

Qaraxe Mraq

ГӨЛПӘРИ

Нәшрәтханә

Handwritten notes in the top left corner, including the number 9/114.

ՉԱԿԱՔԷ ՄՐԱԸ

Չափաքէ Մրաժ

Gulperî

هدى النامى كتيب

ՀՕՆԻՅԱՐԻ

Հոշիօկօմարի
Երեւան 1962

65

С (курд)
М 91

ԿԱՉԱԽԵ ՄՈՒՐԱԴ

ԳՅՈՒԼՓԵՐԻ

(քրդերեն)

Հայաստանի պետական հրատարակչություն
(Հայպետհրատ), Երևան, 1962

КАЧАХЕ МУРАД

ГЮЛЬПЕРИ

(на курдском языке)

Армянское государственное издательство
(Айпетрат), Ереван, 1962

ЖЬ АЛИЕ РЕДАКТОРДА

Дэстэк шьер у поэмед Качахе Мрад, ед кб эҥи ван салед пашыи нвисинэ, ве бэрэвокеда һатьнэ чанкьрыне. Ньзкьрына шаир бэрбь Wэтэн, бэрбь Партия Комунистие, ньзкьрынэкэ шәҥатә. ӘҦ бь мьҥаме хҥә вана дьстьре у әҦ мьҥам незики дьле щмаәта к'ордайә. Бьнйате чэнд нвисаред хҥә шаир жь фольклора щмаәте һьлдайә.

Әм г'оманыи, ҥәки кьтеба Качахе Мрад ҥе нава хҥәндәванада нәҦаск'арие пешда бинә.

Н. МАХМУДОВ

ПАРТИАЕРҘ

Мәрҗе бәрәйә бе эҗбал, әмре ван турке бышкыи,
Тъм баре кәсәре пыште бьн гьрания дадьчвин,
Бь худана ван дьзвьри чәрха тәриҗа ру дьне,
Ле хwә бьрчи у тәнгәзар, ноли мәрҗе бәр мьрне.
Тә да дәст ван чәрха дьне, буи бәләда ванә кәбир,
Дьле ванда тәи әзиз, әw һәр дәра тә тиньн бир.
Тә ль вьри, кә бьн әрде палед мәйә эҗн, занә
Мәше дьдьянә дәм—дәзга, гәра ванданьн мәнҗәнә,
У тәвәка бьнәрдә куур дәрте кюмьра кәвьри,
Дьбә-тинә ван кәрхана, йан куура пола сьнщьри.
Тә ль вьри, ль кә мэдән бь нәзар рәнги дьхнҗрә,
Нав куура вида қалдьбә мәщәлед әмре мә фьрә.
Тә ль вьри, кә мәрхаси шаһьлед мә зәндә һьлдан,
Әрде қьр у қьрстан кьрн баҗчә у гәлстан.
Тә ль вьри, ль кә дәштед мәйә фьрә, бе сәр—бьни
Гәндиед мәйә демшәмал дьхәбьтн бь эҗни.
Әмбаред Wәтән сәрансәр тьжи дькьн бь гәньме реж,
Бой мөибәта тәйә мәзьн нһа әw бунә кьламбеж.
Тә ль вьри, кә ГЭС—ед мә зор у бәдәw чава қәдрәт
Кәрханед мә әшабәра дьбьн қәват, дьбьн сәнәт,
У шәwҗа хwә дьрежиньн сәр бәхте мә гәлвәдай,
Ль кә Ленине мәй әзиз мезә дькә демшәи.
Тә ль вьри, кә өлме мә буйә сәрҗаще өлме дьне,
Дәсти ақьл—фәрасәта дорҗәр вьр тен чекьрне,
У дьфьрьн әрше әзмин, сәра вийа дькьн диһар,

Wәки мәрв пе бькасә, we соре бой хвә текә к'ар.
У сайа тә Wәтәне мьнвәр буйә к'ана ақьла,
Буйә дирәка ру дьне, чар—мык'ана миллион дьла.
Тө ль вьри, к'ө эскәред мәйә әфат бь мерхаси
Дьгьрын пешйа шьлтаха, к'ө дьхWәзын бь дәхәси
Пехәме әдлайа мә хьн, дьне бькнә нава доже,
Ле пуч дьбьн әмәлед Wан, чаWа бәрф бәр тәва роже.
Һәр дәра тө мәра ребәр, мәра бәйрақ, мәра сәйда,
Һәр дәра тө пешик'ар, ақьл у ньш, мәра сәWда.
Р'еед нәбәләдра мә дьби ле тьм дьби бь бәләди
Бәрбь рожа комунизме, бәрбь ахьрийа нурә гәнди.

هه والنامهى كتيب

WƏTƏN'R'A

Бьстьре, тө сазе мьн, зэрпа хwэ текэ гөжин,
Qəwate тө бьстинэ жь әмре мә гер-тьжи,
Әгәр симе тә кемьн, тө дьле мьн текэ сим.
Һьлдә тина ʋи дьли бь ләз хwəра текэ һимн.
Мезәкә тө әмре мә, щарке лехә бь нәwас
Бьла хәбәр бьрьжьн ноли дөр у ләле хас.

هو النامه كتيب

КОМУНИЗМ ДЭРИ МЭ ДЬК'ӨТЭ

Комунизм ʋе бь лэз, ǳәʋата хʋэ мэзын
Дэри мэ дьк'өтэ, эм рабын-быбэзын,
Дэри зу ле вэкын, эʋ нэ кö меванэ —
Нава эмре мэда эʋэ хʋэй-хөданэ.
Эʋ дэште колхозе, нав рьнгина дэзга
Тьм хʋэ дьнэсинэ, тьм мэ дьбэ ага,
Ван рожед мэйэ гэш, сэре сала тэзэ
Нав к'эн-эшқа мэда бь ǳэшэнг дьбэзэ.
Чь кö бэре тэне нав чирок-хиала,
Бьбу ǳьса кала пьр дэʋра у сала,
Йане ван ǳэсьди нава хэʋна шэва,
К'этын нав эмре мэ ʋэкэ кэзар тэва.
Эмре мэ хʋэ хэʋнэ, ва эзмани шэдэ,
Доргэра мэ ʋида чьқас р'ьнд бэлэдэ!..
Ле һэла ван дэʋла, бэнде ль сэр ч'эма
Һэла шанэшина, ǳэт ǳөсур ль ван нэма!...

НЭМА ПИРЭДЕ

Тэва паизе һе гэзэ бь нэмди хвэ вьр вэжэнде,
Гава пирэдекэ дэлал фэсал һатэ шушэбэнде,
Ль сэр к'брсн һеди руншт, чэнд бэлг к'агэз, қэлэм

һылда

У вьр ретэ сэр к'агэзе чь к'б һэбу дьле Веда:
— Т'б ронайа һард'б ч'эвед мьн, т'ме херхаза огьре!
Эзэ пирьм, льнгэкива дһа һат'мэ д'эве горе,
Змане мьн қ'элэw нинэ, нэ жи хэбэрьн вьр т'эқ'л,
Ле чь к'б эз дьнвисьм, т'эмам дэрте жь к'урайа д'ьл,
Пирэдекэ к'брдэ садэ, баре баре we бедади,
Щаһьлтиеда чьқас гэрйиа, ль т'б эрда we бэхт нэди.
Те бира мьн эw сьба сар қ'ышьлин һэв бэлгед бага,
Мьрьн дьк'этэ р'эқасе ль нэwша, нэму ощага.
К'амчура б'эгед хунх'ор, хэрщед солтане д'эщал,
Мэ бьрибун ре у дьрб, мэ бьрибун нэму м'эщал.
Д'эст к'эда мэ, худана мэ эмбаред wan дьзьмзьмин,
С'эwт у зарин, ахина мэ дьг'ништэ эрше эзмин.
Вьр мере мьн һатэ к'бшт'н жь д'эсти г'олла эск'ара,
К'б г'ор вьра те диһара, wэй к'эсиба, wэй ль жара,
Тэрка м'эзьн эмре мьн к'эт, эз к'орава һишт'н ст'охар,
У эм сэр эрде этим манэ этим у хьрабнал.
Чь бьк'ра мьн порк'оре? We к'б бһата ардьми,
Мьн we д'эме ту дьк'эрэ сэр р'эщале х'wэйи бе думи
У хазла х'wэ дани жь п'елед Эр'эзэ қ'ыр'қушуми.
Ле зар ноли шущукэ бе wa дьг'эрйан we һелуне,

Нелун кәтә бәр селаве, қәт зьлэк жи нәма шуне,
Ардми жь мьн дьхвәстын, мабун бе чар әвед тьфал.
Мьн пышта саве шкенанд у әз вьра дьчумә мал,
Мьн тьре пәрдиә бан дьнватын: «Әман мә кал!»
У бәхте мьн йса рәшбу, чава тәнийә ль ван пәрдя.
Әв жи йа жьна к'орда, сәрда жи йа жьнәбийә.
Тө дьзани, партиә әзиз, щәм к'орда һәйә әдәтәк,
Кө сәр мәрвьда те қәзи у бәдбәхти, йане дәрдәк,
Кө дьмьрә вьра малхве—һьн чар у мьк'ана мале,
Хай—хөдан тен һәварн, һеса дькьн қәда сале,
Хвәйтие ль зара дькьн у ванара дьбьн гори,
Нәта әв фьра дьк'әвьн, щики вьр дьбьн бышкори.
Ле хай—хөдан мә төнәбун, ноли чопьке к'өкбьри
Р'әщале мә бь зәрпа хвә әм авитьн бьн туме дьри.
Роке ль чийәе мә бьнд, кө тәк тәйр ле дьбун меван,
Щара әвльн мьн бһист Ленин у партиә дьлован;
Тенә һәварийә кәсиба, вәйфе һәлдьн жь зөлмк'ара,
Бәр we ахина кәсәре, бәр һесьре жьн у зара.
Әвьр бона ван мәнәки, бьруск дәст ванда зьлфәқар,
Әв тен, вәки нәму әрда вьр мьнабьн нәму зөлмк'ар.
Р'астие бежьн ль чийәе мә мьн нәдибун әгитед ва,
Мьн нәбиһистьбу жь щинара, нә жь руспи у нә кала.
Ле бәса ван вьр зор дьбу, вәк гәрма тава шәрде,
Кө мәрвье лап қәфьли гәрм дькә у радькә пе.
We рожеда мьн тьре пәлте әвре рәш қәльшин,
У гөмане жь қәлиштоке хвә нәшанда жь әзмане шин,
We рожеда әз ван гәрийам, кө дәсте ван бьбьнә си
Ль сәр сәре заронгед мьн, әмре кижана дьқәси.
Нәһәқ нинә кө щмаәт дәрһәқ әмре хвәи рьжи
Тьм дьбежә, кө тәнгасиәда мәрвь бь гөмана дьжи.
Ль ви кале мьн храбда дьнйә сәре мьн бьбу дож,
Ле әв гөман бун хөре мьн, әв мьнра бун шәв у рож,
У сьбәке дәсти саве у зәлулие, дәсти қамчи,
Мә вәре кал у бава һишт у реқәтын ти у бьрчи,
Ноли қөльнге хальфи жь дәст мьжа рәшә тәри,

Дьдиринэ у дьгэрэ, ле ньзанэ ль к'ойэ бэри.
Голле эскэре тьрка бь гөрки ду ма дьзукийан,
У бэр льнге дэщала вэк кэвьра эм дьгэкийан
У бэхт эм зу ажотын у авитиэ Эрмэнистане,
Ль к'о мьн щара эвльн Вэгэн дит—we мьк'ане.
У вьра жи мьн гэйдабун қәвм у пьзмам, хай у
хөдан,

Кө эвқас эз нивийа ван бум у һэр дэра ль Ван
дьгэрийам.

Ленин у тө бун хвэйе мьн, партия мэйэ эзиз, дэлал,
Ль ви кале бечарэда вэ да мьн эмьр, да мьн сьтар.
Эз ракрьмэ сэр пийа, да заред мьн баск у қанат
У эм бьрн бэрбь хвэшбэхтиэ бь занин у дэсте
қәшат.

Бьн шэмала Октябре тэзэ эз бумэ хөданмал
У ль вьра чун хвэндьне һэрдө көред мьнэ дэлал.
Бой жьна к'орда зува вьр мьна буйэ пайза сар,
Бэр чь эм бьбун рэбэн у тэнгэзар, һьн жи стөхар.
Эм зуда дэркэтьнэ жь ви эмре сар у рьжи
У мала мьнэ мэзын һна буйэ хана тьжи.
Һэрдө көред мьн бь сайа тэ зуда һьлданэ хвэндьн,
Йэк вьра буйэ инженер, ле е дьн дохтре эгьн.
Һэртьм, вэхта тө топ дьби қөрлтед хвэйэ мэзын,
Чэрха тэриқе дьзвьрэ бь дэстед тэйэ лезьм.
Эз пиртиера шэр дькьм, сэре мьн бльнд, к'обар,
Ғазибуне дьдьмэ тэ, партия эзиз, эз кэзар щар,
Кө иьш у сәвде тэ мэра буйэ тэва шэмал.
Кө бьчук фьра дькэвьн у щан дьбьн пир у кал.
Буйи гөман, буйи қәшат у сэрқаре щмаэте,
We бь сэрвахт пешда дьби бэрбь комунизм у
шайнэте.

ДАРА МЪРАЗА

Чьдас дэлали, дара мьраза,
Шьтав данэ тэ нэзар аҗаза.
Тө нэ жь мэрхе, нэ дара дарин,
Хөльди жь Октябра зэнгин.
Йэки тэ кьрийэ һөрме, севе ал,
Е дьне—мейвэ, шэмаме дэдал.
Йэки чьгле тэ бь кэф хэмьланд,
Бь ширнайава эҗ тэв һьтһранд.
Е дьн һ'ыше хвэ вьр кьр гөлавт'ун,
Тө хэмьланди бь эвинтһа этун,
Кө чьдас рэнге тэбйэте һэбьн
Тэмам тө хвэки, тэмам ль тэбьн.
Йэки ани һат у вьра бь лэз
Шахе тэвакьр һежир у чэрэз.
Е дьне ани дьле хвэ мьтким
Бона сазе тэ һуна у кьр сим,
Вэки же дэре дэнг нэзар аҗаз,
Домам бьмэшьн бь кэн у рэдас.
Дэвэтийа тьфац дар һьлданэ жор.
Кө рьнд мезэкьн ве дара мә зор,
Вэки бьзанбьн, кө дара нэҗас
Шин буйэ нэҗша Вэтэнэ пьр хас,
Йа кө днеда крана эдлаие
Чар у сьтара шайе, азайе.
Эҗ дара төн, тө Әрмәнистан,

ГӨЛЭРА ДЬБЕЖЫН ГӨЛ

Туме гөле тэв стьринэ,
 Ле гөлера дыбежын гөл.
Гөл кѳ тэзэ бышквынэ,
 Һэмьн ванра дыбежын гөл.
Һын эв сорьн, һын сьпинэ,
 Диса ванра дыбежын гөл,
Бина хвэш мэрвь-һьлтинэ,
 Һэма жь бине дыбежын гөл.
Вэхта бэлг ле хэвринэ,
 Жера диса дыбежын гөл.
Чьмки шѳрэт ле гөлинэ,
 Лэма жера дыбежын гөл.
Ле тѳ мэрвь бьдуминэ,
 Кѳ тэра жи бежын мэрвь.
Кѳрмэт, сианэте дэст бинэ,
 Кѳ тэра тьм бежын мэрвь.
Шѳрэта хвэ нэхинэ,
 Кѳ тэра тьм бежын мэрвь.
Әмьр бой Вэтэн нэһевшинэ,
 Кѳ һэр дэра бежын мэрвь.
Мэрьви, мэрвь бьминэ,
 Кѳ бь кѳбар бежын мэрвь.

Wэлaтe ширьн, тѳи гѳлстан!
Ед хэмл тэкьрн гѳнди—палэнэ,
Монгаще эвин—эwлэде тэнэ.
Тѳ фьра хьсти партия мэ эзиз,
Кѳ бэхт дайэ тэ у дэнге тэ зиз
Кѳбар дьмэшэ нав эрше эзмин,
Ль кѳ ре вэкьр Йури Гагарин.

هه والنامهي كتيب

БЪНАР ХӘВЕ РАБУ

Бънар хәве рабу,
Бәлге даре шинә
Гөла назьк вәбу—
Шайе хwәра тинә.

Чуке витә-витә,—
Бе газьн у сәмә.
Р'әфе вани читә,
Дьл щәгәри щәмә.

Кәри ль дәштейә,—
Чаире хьрминә,
Шьван тәнштейә,
Бьлур дьгөжинә.

ДАЙКА БЭХТЭВАР

Чьдас шабун,
Чьдас к'ашбун
Ль бэнгзе тэ шэмалдыдэ,
Вэхта заро
Бэр тэ һэрро
Бэхтэварн гөлвөдыдэ.
Һэр к'эне we,
Һэр «Фэне» we
Тэра мал у мьлке дне,
Жь тэва зерин
Вэгэне рэнгин
Кэзар аһаз эхьстьне.

ХЭВНА ХОРТ

(Бь мотива кълама щьмаәте)

Эварбу, вәде чьравәхьстьне,
Дәридадане, к'блэкгьртъне,
Кәча бәжнзърав we мал дәркәтийә,
Р'асти щинаре хвәи хорт һатйә.
Фькре куур, ноли әвре нисане
Хвә сьх сәр әнийә вида бәрдәнә.
Мьрузе ви ноли шәва рәш-тәри,
Кәчъке чәве хвә ль ви һьлбъри;
Дьл ле шәвъти, әв к'әтә гори.
We хорте дәләл һедика пьрси:
— Вәрә бемә мьн, тә ләкә дәләл,
Чьра мьрузә деме тәи шәмал?
Дькәли ноли бәрфа һавине...
Йан на нәхаше нава ньвине? .
У хорте дәләл кәче мезәкьр,
Хәме дьле хвә зу бәр we вәкьр:
— Мьн хәвнәк дийә у we хәвнеда,
Дарәк һешин бу ль нәвша мәда,
Даре дьнһерьм, сьх бәлгә ленә,
Нава бәлгада щот севә ленә.
Кан феза сева тәв сәдәфийә,
Феза we кане зин мезанийә
Феза ви зини щот чәвканинә,

Феза чэвканийа нур шьвэрейэ,
Сэрфезе майдана фьрэ ль вейэ,
Феза майдане — щот кэве қарқаш
Ль сэр сэре даре данинэ.
Әз чум бал кала — кале зэмани,
Вана хэwна мьн тө те дэрнанин.
Мьн кътеб хандьн, щинара пьрси,
Кәси кале мьн, қәт вьр нэпьрси.
Ләма фькре мьн, ноли думане
Һэв дьннгевьн wэк әwре нисане.
Кәчке әвинти готә зьлами:
— Көрө, гөһ бьдә тө ви мьқами.
Хәма тө мэкә, хәм тә хьрабьн,
Дәсте мьн быгрә, хәм тә бәлабьн.
Чәве бәлэк тә әзе мезәкьм,
Хәwна дьбежи, әз шьровәкьм:
Дара нәwшеда, кө һешин бьбу
Әw дар хут бәжна мьнә қизин бу.
Ле бәлге даре әw гөлийе мьн бу.
Кәна сәдәфа — дьране мьн бу,
Зине мозани әw позе мьн бу.
Әw щот чэвкани әw чәве мьн бун.
Шьвэре — бьруйе мьнә қәйтан бун,
Мәйдана фьрә әw әнийа мьн бу,
У һәрдө кәвотке даре дани бун
Сэре бьһаре мьразе мьн-тә бу.
Хорт гәлэк шабу хәwна хwә дһар,
Назык нәмезкьр әw кәwа кәбар.

ҚАДЬРЕ НЕЧИРВАН

(Чирока шмаәте)

ФӘСЛА Ә'УЫЛ

Щарәке вьр нава щара
Хәбәр һатә нава зара,
Тәв һәв топ бун шаһьлу кал,
Гөһ данә чирока к'әмал.
Һәбу ль рубәре дьне—
Бәр кәндале тәразьне,
Сәр қәрахе шьһәре жар,
Тамәки дәри ле хар,
Бе пәнщәрә, к'өләк важи,
Төнәбун һөндөрда тьжи.
Ль вьр дьма пира зәман—
Көре we—Қадьр нечирван.
Һәр шәбәқа көре пире—
Қадьр, дьчу raw-нечире.
Нечир дькөшт—дани мале,
Хwәра дьжин we һәwале.
Роке Қадьр тир у кәван
Һьлда дәсте хwә пәләwан,
Чу бәр пәре меше тари,
Кө әсманра бьбу дәри.
Пьштәк ль нава хwә аланд,

Нав мешәда чәв қәwьранд
Пеш ʋи чинар, дарә палут
Ньхьмандьн әсмане сут,
Нечир тә расти ʋи нәһат,
Әw пешда чу, дьли шәwат,
Гәло, чәwа вәгәрә мал,
Бе р'aw—нечир—әw хьрабн'ал?
Алийе раст чу—тәне мешә,
Нечир тәнә-дъл ле дешә.
Тә бей әрде шьл у шәти
Нечир һәр щийа ле кьр қати.
Wәхтәке Qадьр хwә нәсийа,
Пьш чийа һеди тәв ведьсийа.
Шәвәрәше сәри дәрхьст,
Чаршәва хwә әрде рахьст,
Нава бәни у бышкоже
We дақөрчанд пәнщә роже.
Qадьр кьр пашда вәгәрә,
Ле мешә дьреж у бәрә.
Көр сәкьни сәwдасәри,
Хальфи нав мешә тари.
Әw фькьри дьл шәwьти,
Р'абу сәр-дара палути,
Щики фәсал нава шаха
Чекьр бона шәвберийа хwә.
Эпещә wәхт вьр бьһори,
Qадьр кәтә хәwа ширьн.
У ньшкева нава мешә
Бу қьрчини у қьрпошә.
Нечирван зу вәщьньқи,
Бәлге дара дьбрььқи.
Нава мешә, шәвәрәше
Гөрзәк ишьқ we дьмәшә.
Дьбежи қәй әрд қәльши,
Тәв ишьқи вәқьльчи

У да мешә шәмала гәш,
Чарньк һълани хелийа рәш.
Әш дәба вәк шәвқа нәдир
Бәре хвә да дара Қадър.
Кәт сәр Қадър хофе көле
Р'абу сәр хвә ноли гөлле.
Бь дәсте хвәи тәвзы
Ви һлда тир-каван ләзи.
Нишан вьр гьрт у тир бәрда
Бәр бь гөрзе ишьқ дьда.
У ньшкева бу кастини,
Сәвт ль мәше бе сәр-бьни
Перваз да хвә, зу шульки
У дәба вьр нәльпъти,
Тьре әрдева қәмьти.
Қадър вьра щьләт нәкьр,
Хәва шәве ви қәт нәкьр,
Кәта сьбе әш бәләнғаз
Ма сәр дарә нолани баз.
У вәхта кәш кәтә сьбе,
Қадър бь ләз рабу сәр пе.
Әш пәйа бу жь дара бьльнд,
Бәре хвә да дәбае рьнд
У дит, кө дәбе шәве,
Кө әш кьрә нава саве,
Әш дәба хут вәршәқә,
Пост ноли шәр у шымақә.
Ви көлосе хвә қолозкьр,
Вәршәқ вьра зу-зу посткьр
У әш посте гьранбһа
Авитә сәр навмьла хвә.
Нечирване гәрдән тәрәз
Жь нава мешә дәркәт бь ләз.
Ви зу щәданд әш растә бәр
У һат кәтә нава шәһәр,

Нава согаде хькә у хал
Әви дьхаст зу бычуйа мал.
Ле ньшкева әви бынист
Бәр гөһе ви бу пьстә-пьст:
«Тө бежә мьн, хорте дәләл,
Әв чь постә, тө дьби мал?
Вәрә ви пости мьнхинә,
Һәде гьран мьн быстинә...
Қадьр ньш хвәва зьвьри—
Пьш ви ноли синче гөри
Бәк'о-вәзире падше вьр,
Һьм әвани у зәфи дөр,
Дьран ле рәш нолани қир,
Теле ру ноли быжуне.
Дө қиле рәш жь тьтуне
Фьстьқинә нава лева.
Сәре ньлу, ручке дәба,
Қьмьтийә стөкөра дьреж,
Ноли гура хиаре беж,
Бекәмалә у ньшколә
Хвә бәрдайә нава к'ола.
Қадьр да ви авьре сәрт,
Кәсәр вәхвар, тьжи кәл-дәрд
У готә ви: «Әз нафрошьм!..
Әв чәнд салә вьр мьн, тьре
Һәта ньһа пьлта чьре
Көхке мәда қәт нәшхөли,
Қәт напьрси кәла дьли?
Гава тәв вьр дьчә ава,
Әм дькәвьн тарийа шәва.
Хени жь we, дийа мьнә пир
Дьгазьнә тарийа зәф тир
У зәф зуда тәми да мьн,
Кө бой әмре we қьрьнтә,
Пәйда бькьм чьра-пьлтә.

Щэм мэ гощар гонэ дьрав,
Кё бькэвинэ бьрина хав,
Нна эв пост бу анэмэт
Бой-дийа мьнэ рэмэ-хирэт.
Анэмэте де ширьнэ,
Корь бь эвра ви дьстинэ.
Де we мьн кэ дбэа-лава,
Эзе чь бькьм дьрава?»

— Вазир авьр да нечирван,
Ль ви чьрьканд зу дьран
У бьн левада, готэ ви:
«Те ви пости бьби севи:
Шэвро эв бира тэдабэ,
Чьгас қэзийа we тэ шабэ!»
У нав соқаде кэванэ
Зу шульки эв эванэ.

Вэхтэк бь сәқыр дәрбаз бу,
Тэва гаш әрдера саз бу,
Сьлав да дәшт у банийа,
Ванра дьлист у дькэнийа.
Чйа бьрьқи ноланин қаш,
Ггала вана кәрие қәрқаш
Ль ду һәвдө кәтне резе,
Бериван кәтнэ кәмезе,
Ноли рәфе гогәрчина.
Бунэ хәмьла һавина
У дьстьрен у дьлизьн,
Рәхтед сәдәф дьтәисьн.
Кәзар шәмал, кәзар аһаз
Дәрте жь ван-гәрдәнед наз.
Бе ван тәбиәт эгим дьбә

К'ома зылама дин дьбә.
Хут ши вәхти вәзире кал,
Қырчыме ру, ноли ричал,
Бь ләз чу диwane падше.
Тәмәнәда, ноли рувийа,
Бәр гьрәгьра әв чьвийа
У рәх падше сьмелгуки,
Р'унышт сәр бәлгиче қуштуки.
Мезәкьр бан у диwара,
Жь дьл дәркәт, ноли бара,
Кәсәре кура у хәдәр.
Мәде хwә кьр зәф бешәдәр.
We зваре қәт, тә гьли
Дәв дәрнәкәт, нәкельми.
Тә дьгот қәй әв бекәфә.
Чәви ньвин у лькефә.
Падша диwan зу бәлакьр
Чәве гьран вәзир ракьр
У готә ши:— вәзире мьн,
Тә хоф иро кьр дьле мьн.
Тә кәти нава мьтала,
Дьбей, кәла нәзар сала
Жь дьле тә тәзә да дәр,
Тә нәма ру, нәма нәдәр
Чь сәшымийә, чь һәшалә?..
Чь рәнг тә чу, әв чь калә...
Йан әз қәдре тә нагьрьм,
Тә һәз накьм, тә нафьрьм?
Йан әрде мьн бе нәд у сәд
Дәрбаз дьки әмре кәсад?
Тә мьн нһери у бане мьн,
Дьбә қәсур дит хане мьн?
Йан дһа нә әзьм падша,
Тә чьрах кьм, дьл бькьм ша?
У хәбара фькре тә куур

Һын мьрузе тәи туж у зур
Эз нькаръм биньмә хар?
Мьн дайә тә изи у қьрар,
Лехә, бькөж у Ҡеранкә,
Ле дьле хвә мьнра вәкә.
— Ҡәзир к'өхийа, чәнгуяа тимар,
Хут шьвета тәлошкә дар,
Ҡи һьлбьри у нәрма хвә
Р'етә бәр падше к'өла хвә:
— Падша, бьла т'өи хашби!..
Һәзар сали һаи г'өлгәшби!..
Мьн нәдит қ'өсур щане тә,
Нә жи мьзгәвт у хане тә.
Ле гава тәв дьчә ава,
Тәри мә дькә нава даҠа,
Пьлта чьре зу ведьхьн.
Тиньн ль печьре дьхьн,
Әв дуе рәш у-әв х'обар
ДьһьнгеҠә бәнгзе диҠар
У диҠана һьземәти
Дьбә кәҠре рәш у тәти».
— Әм чь бькьн, кал—баве мә
ӘҠ ре дитьн, данә бәр мә.
Чара мә чийә, дәҠса чьре
Әм чь дайһьн сәр печьре?,
Ҡәзир щаб да:—Әре дәҠран!
Падше мәй бәҠнә рьһан,
Ақьл у қәҠәт ноли шер,
Жь һәзар мери, тәне әҠ мер,
Иро һабинә мәщале,
ЧәҠа дәре жь ви һали!
Һей д'өһйәе, һей дәҠране
Малхьрабе, малҠеране!..
Ләма һәйа һәма бука,
Т'ө хәҠ һәма дьһа чука,
ДәҠе һәҠри жи мә бу дә

Щау бэглэра буйэ к'тан.
У Qадьре көре пире,
Дьжи тэне рау-нечире.
Посте вэршэде бинэ мал,
Кө же дэрте көсөн-щэмал.
У ви пости эв һьлинэ,
Дишаре пьзьни хинэ,
Һолка ванэ ноли доже
Пост шэмалдэ ноли роже.
Ле дишана падше навдар
Дузэркибэ жь чьред жар.
— Падше ньһери чэве қир,
Тэзэ фэм кыр нета вэзир.
Эви әрде да пе вак'аз,
Һатьнэ щэм се-чар қәваз
У готэ ван: «Һун ве лэзе,
Әглэ нэбьн вае бэзе
Хвэ Qадьрра быгьһиньн
Пост у эви мьһра биньн»!
Qәваз бы лэз дэркэтын дэр,
Хвэ шьдандьн қанш, кэмбәр,
Соқадед вэк қир у сире,
Хвэ авитын мала пире.
Көре пире анинэ дэр,
Әмре падше ван дани бәр.
Нечирван у пост ван анин,
Зу ль бәр падше хвэ данин.
Падше вьра бы чэве бәқ
Мезэкьр ль poste вэршәқ.
Готэ вазире дэвкастин:
— Вэзир, чь быдмэ ви пости?
— Ло, малава, тә ньзани,
Чь хәрщ Qадьр сәр пост дани?..
Хәрще ви-тәк мәша тире
Те чь быди көре пире?!

Ле тō чәwa падшәки рәкм,
Дәк қорьша бавежә щәм.
Падше к'исе хwә һълани
У дәһ қорьш же дәрани,
Авитә бәр Qадьре шәнг,
Гот: «Wазире мьни қәшәнг,
Бьла һама созе тәбә,
Ширәте тә тьм ль мәбә!»

* * *

Гәләк wәхт wьра дәрбаз бу,
Гәләк шар диwan wьр саз бу,
Посте wәршәде шәмали
Ноли чьре wьр дышхөли.
Тьмшар wазир ль бәр диwan,
К'әсәре зәф гьран дьхар,
Дьле хwәда кәзар ньфьр
Дьрәшандә бәжна Qадьр
У кәрба пост рож у шәв
Чәве wi нәдькәт тō хәw.
У һәртьми әwe дьләк
Дьһонарт фән у гәләк дәлк.
Һәрро бәр пост wi сонд дьхар,
Дани бәр хwә қәсәм, қьрар:
Р'оже дөне сәр вәнабә,
Дьл ле тō шар рьнәт набә,
Кәта сәре Qадьр нәхwә,
Көле дьле хwә дәрнахә.
Р'оке диса падше ани
Сонд у қәсәм же һълани
У же пьрсн—wәзире мьн.
Чь қөсур тә дит ви poste мьн?...
Әв нәвтекә рәнг нае тә,
Кәр у лали-дәнг нае жь тә.

Һәр эвара жь дьле тә бәр
Дәртен кәсәре сәрансәр.
Вәрә мьрузе хвә хашкә
У дьле хвә мьира вәкә!—
— Ло, малава, нә тәне әз,
Ле нәзар мадул у нәзар кәс
Дьбежьн: тә зәф нәһәқи,
Ани әв посте вәршәде
Дардакьр диwаре рәқи.
Лазьмә, кө бой пост нһа,
Диwарәки гьранбаһа,
— Вәзир, бежә, жь чь дари
Хвәра чекьм ши диwари?...
— Вәхта, пәдша жь қиле фил
Чеки диwаре ода чил,
Шәwқа пост we бьдә диwар,
Бьчьрусә ноли к'ар-бар.
У нав дьне нәму пәдша
We тә биньн хазьла хвә.
— Кане, вәзир, әw тө бәндә,
Кө мер же бьгьрын зәндә
У әw һәрә нава бәрийе
Әwқас қиле филә һежа
Бинә бона к'очка пәдша?...
— Ло, малава, йе чийа, бани
Шәве тәри әв пост ани,
Қиле фила бәр ши чьнә?...
Әwa бәрийе wan бьчьнә!
Пәдше we ләзе әмьр кьр,
Кө қәwаз бина хвә нәстиньн,
Нечирван зу жера биньн.
Вәхта бь һокме фәрмане
Қадьр зу һатә диwане,
Пәдше ль Қадьр мезәкьр
У we ләзе wa әмьр кьр:

— Нэрэ, чыл рож тэра молэт.
Топкэ арьл у фьрасэт,
Эз дьхазьм жь қиле фил
Чекьм диwаре ода чил.
Шэwқа пост we бьдэ диwар
Бьчьрусэ ноли кар-бар
У нав дьне-кэму гадша
We мьн биньн хазьла хwэ.
Мьнра бинэ қиле фила
Бой кочка мьн гьранбьна.
Кө тө бь арьле хwэ фэш,
Ве хьзмэте хwэ бьди паш,
Бьла хашбэ мьнра щэлат,
We тэ техэ кале к'эсад.
Qадьр вьра пор у шошман
Һатэ мала хwэ бе гөман.
У кэтэ нава мьтала,
Чэwа wэршэq ле бу бэла.
Эw кэтьбу горийа дийа хwэ,
Ле нэ кө wьр йа нэвса хwэ.
Сэра авит худана сар
Һесьр жь чэва һатьн хар.
Де тэхмин кьр, бь эвини
Эwe жь көре хwэ льрси:
— Бежэ, лао, чьйэ мәни,
Кө һесьра дьбарини?
— Эз чь бежьм, ах, дае щан,
Бой мьн төнэ ду у дэрман.
Гадша мьн һатийэ хэзэве,
Ньзам чэwа жь бьн дэрем?
Эw дьхазэ кочка хwэ чил
Тэмам чекэ жь қиле фил,
Мьн дьхазэ эw wан қила.
Чаwа хьлазбьм wан нила?...
Пирэдийа wi бэр дьлда һат.

Һәр гълие we—шәкре нәват.
— Лао, хәма тө вьр нәкә.
Сәре дийа хwә тө мезәкә.
Сьбе тө һәрә щәм падше
У ви қәwли wьра беже.
Бьра бист қәйнтәр дәвед рьнд
Биньн нәwша к'очка бьльнд
У баред ван қәйнтәр дәва
Тьжибә тәв һьри, льва.
Ле баред бист қәйнтәрәд дык
Тәмам шәрәв, нан у харьн.
Сәд бист зьламед дәст у пе,
Тәра гәрәк текәвнә ре.
Тәмам бь чәк у бь мәртал.
Гәйма қәшәнг у бь рьнәл.
Тәне қәwләк: та дәндка сир
Гәрәке һәрә жь қ'иси wәзир.
Әгәр қөрьшәки хәлде
Бькәвә нав тьвдарәке,
Бе:—падша, қөрба, бьзанбә.
Сера мьне лап бәталбә.
Wәхта тө һьлди базьрган—
Бькәвә бәрийа гәрмьстан.
Бьнәтара гөжмәки ньмз
Дьзе ава канийа тәмьз.
Дькә хөлин бь нәзар ләwз,
Дьһәрькә әw нава нәwз.
Wәхта тәв вьр дьдә зоре,
Фил вьр к'ом-к'ом тенә доре.
Бь лаше рәш дьдын наве,
Һьлдьчьньн әw we аве.
Һун хwә дурва бьтәлиньн,
Ван фила хwә нәкәсиньн
Тәне ль бәрбанга сьбе,
Һун бәре хwә бьднә кание.

Пе һърие we бьхьтминьн,
Аве жь кэwз бьрежиньн.
У биньн низэ шэраве,
Валакнэ кэwз дэwса аве.
Һэрън диса хwэ вэшерьн,
Бэр кэwз тó тьшти нәһельн.
Wэхта гэрм вьр бьдэ эрде,
Филе бэрбь wi кэwзи бен
У нав кэwзда дэwса аве
We һьлчьньн we шэраве.
Тэмаме we бьбьн сэрхwэш,
Бьмэрьхьн у бьбьн лаш.
Тó wьра зу дэйн хортакэ,
Чэк у рьнэла зу хwэкэ
У бэре хwэ бьдьн фила,
Ван бькөжьн, топкьн фила.
— Вьр хьлазбун тэмие пире,
Эw рабу у чу килэре,
Һьнэк нан у тораг ани
У ль бэр көре хwэ дани.
Нан вьр харьн, һьвин рахьст,
Де шальк жь бэр хwэ эхьст,
Да бэр сәре көре эвин,
Һэрдэ кәтнэ хәwa ширьн...
Сьбәтьре һе тәва гәш
Тәзә вәкьр бәнгзә хwэ хwэш,
Қадьр рабу, бае мәше,
Бәре хwэ да мала падше.
Пацша, wәзире әwани,
Дькьшандьн вьра тьзби.
Қадьр бэр ван тәмәнәда,
Готә падше гьлие дийа хwэ.
Пацша гот: — Ло, ло, wәзир,
Тó ван гьлийа рьнд бинә бир,
Зу вьр кәре Қадьр бькә!

Ви шөхөли әтлә нәкә.
Вәзир рабу, тә дьгот көл
Дәрбәкерә к'әтә нав дьл.
Ви дәре хәзна хвә вәкьр,
Хәзнә вьра дуз нивикьр.
Қәҗаз нава бажер хьстьн,
Хорте готи зу дәст хьстьн,
Кьри дәвә, шәрав, һьри,
Дәвә тәмамә баркьри,
Ани ль бәр дәре Қадьр,
Жера қәт ви нәхвәст огьр,
Тәне дьран ле чьрьканд,
Кө ви бькә нава дәлка.
Қадьр хатьр жь дйа хвә хвәст,
Жь мал дәркәт у растә-раст
Һатә бал хорт у карвана,
Бәре хвә данә арама.

* * *

Гәләк рөж вьра бөһөрин,
Карван дьчу, дьхьнгьри.
Гәләк чийа у бание аҗаз
Вана щәданд у рийа нәнас
Дьреж бу, чаҗа нәму ре,
Кө чирока дьчын бәрие.
Дна де у баве реҗийа
Кәтьбун нава мьтала,
Вәхта карван гьһиштә ци,—
Ль җе бәрийа фил ле тьжи.
Хорта вьра хвә кар кьрын,
Бар жь пьшта дәҗа кьрын.
Чунә сәр нәҗз, дитьн кани,
Жь җе ава тәмьз ани,

Нан вьр харьн, кэтын тэлда,
Кэта сьбэ hat сэр ванда.
Qадьр һэр тышт вьр бса кьр.
Чэwa де мал тэми ле кьр.
Бар гэжи қиле фила кьр.
У дэркэтын жь нэwале.
Карван бэре хwэ да мале.

* * *

Wэхтэк бь сэдьр дэрбаз бу.
Тэва гэш эрдера саз бу.
Сьлав да дэшт у банийа,
Wанра дьлист у дькэнийа.
Чийа бьрьқин нолани қаш,
Пала wана кэрие қарқаш
Ль ду һэвдө кэтна реze.
Бериван кэтна көмезе,
Ноли рэфе гогэрчина,
Буна хэмьле һавина,
У дьстьрен у дьлизьн,
Рэхтед сэдэф дьтэисьн,
Кэзар шэмал, кэзар аwаз
Дэртен жь wан-гэрдэнед наз,
Бе wан тэбийет эгим дьбэ.
Көма зьлама дин дьбэ.
Хут wи wэхти карване че
Дуз hatэ бэр дэре паdше.
Qадьр вьр хwэ эглэнэкьр,
Чу диwане, кө гьрэгьр.
Wэзир, Qази, паdша теда
У бэр wана тэмэнэда,
Гот:—мын ани эw амэнэт,
Кө кочка wэ вэбэ шбрэт.

— Мэръв тьре we хэбэре,
Wэкэ чьл тире хэдэре,
Дьле wэзир вьр qөлкьрьи,
Пэр у баске wi жекьрьи,
Кö Qадьр сэр бэнгзе бэре
Сах wэгэрийи жь we сэфэре,—
Эмре wэзир педа qöсийи.
Падша вьра һеди кöхийи
У готе:—Тö, wэзире че,
Эз чь бьдьм көре пире?
— Ло малава, чь вьра чуйэ
Тэв жь мал у тэре мын чуйэ.
Лэ е көре пире чь чуйэ?
Ле тö чэwa падшэки рэнм
Дэһ qöрьша бавежэ щэм.
Падша дэһ qöрьш дэрани
Ль бэр көре пире дани.
Qадьр бь лэз wэгэрийи мал,
Шабу ль дийи хwэйэ дэлал.

ФЭСЛА ДÖДА

Гэлэк wэхт wьра дэрбазбу,
Гэлэк щар диwan wьр сазбу,
Гэлэк аве чэма кьшийи,—
Wэзир диса сэр фела хwэ.
Wэхта эw дьһат к'очка чил,
Дьдит вьр пост у қиле фил,
Дьле хwэда нэзар ньфьр
Дьрэшандэ бэжна Qадьр.
К'эрба тэра рож у шэв,
Чэве wi нэдьк'эт тö хэw.
Һэрро, һэр гав, wi сонд дьхар,
Дани бэр хwэ qэсэм, qьрар.

Роже дьне сэр ванаба,
Дьл ле тө шар рэкэт наба,
Нета сәре Qадыр нэхwә,
Көле дьле хwә дәрнахә.
Роке диса wәзире кал,
Qөрчьми ру, ноли ричал,
Бь ләз чу диwana пaдше,
Тәмәнәда ноли рувийа,
Бәр гьрэгьра әw чьвийа
У рәх пaдше сьмелпуки
Р'уньшт сәр бәлгие quштуки.
Мезәкьр бан у диwара,
Жь дьл дәркәт, ноли бара,
К'әсәре кура у хәдәр,
Мәде хwә кьр зәф бенәдәр.
We эваре qәт тө гьли
Дәв дәрнәкәт, нәкельми.
Тә дьгот qәй әw бек'ефә,
Чәви ньвин у лькефә.
Пaдша диwan зу бәлакьр,
Чәве гьран wәзир ракьр—
У готә ши:—wәзире мьн.
Тә хоф иро кьр дьле мьн.
Тө кәти нава мьтала,
Дьбен көла нәзар сала
Жь дьле тә тәзә да дәр.
Тә нәма ру, нәма нәдәр.
Чь qәwьмийә, чь нәwалә?
Чь рәнг тә чу, әw чь налә?
Йан эз qәдре тә нагьрьм,
Тә ньз накьм, тә нафьрьм?
Йан әрде мьн бә кәд у сәд
Дәрбаз дьки әмре к'әсад?
Тә бан нһери, щәйе мьн,
Дьбә qәсур дит хане мьн?

Йан дна нэ эзьм падша,
Тэ чьрах кьм, дьл бькьм ша—
У хобара фькре тэ к'ур,
Гьн мьрузе тэи туж у зур
Эз нькарьм биньмэ хар?
Мьн дайэ тэ изн у қьрар,
Лехэ, бькѳж у ьеранкэ,
Ле дьле хвэ мьнра вэкэ.
Вэзир вьра неди к'ѳхийа
Тьре сурэт ле тэвьхийа.
У гот:—Бьла падша хвэшбэ,
Кэзар сали най гѳлгэшбэ!
Мьн нэдит қѳсур щане тэ,
Нэ жи к'очк у хане тэ.
Гэр кэс ве к'очке дьбинэ,
Хазьла хвэ ль тэ тинэ,
Ле чь фэйдэ, тѳи кали,
Тѳи кали-хьрабнали,
Ле тэбиет тьм йа хвэ дькэ,
Мэ бэрбь ахе сар дькэ.
Чэве мэ ль к'очк у сэра,—
Дьле мэ ьаре кэсэра.
Ле ьэки ль мэра лэвбе,
Гѳла эьмьр эм дэст биньн,
Нав аведа бькэлиньн
Тѳе вьра аве хвэки,
Дишана хвэ вьр чьрахки,
У вьр бьби чардэсали,
Ноли бэре бэнгзщэмали.
—Кане, вэзир, эш тѳ бэндэ,
Кѳ мер же бьгрьн зэндэ,
Эш нэтьрсэ жь мьрьне
У нэрэ говэка дьне.
Гѳла эьмьр бьчьрпинэ
У бь лэз ье мьнра бинэ?

— Ло, малава, е чйа-бани
Шэва тэри эв пост ани
У чу нэта қэд у сэда
Ани қиле гьранбьна,
Бэр ви эв иш у гөл чьнэ,
Ве гөле зу бьчьрпинэ,
Бь сэрфьнийаз тэра бинэ.
Гадша дна сэбр нэкьр,
Бь лэз эви вьр эмьр кьр,
Кө қәһаз бина хвэ нэстиньн,
Нечирван зу жера биньн.
Қәһаза вьра лэзандьн,
Мала Қадьрра гиһандьн.
Готне чь кал у чь бәсэ,
Гадша шйя лэз дьхвэзэ.
Де заньбу, кө дэлкьбази
Тэмам дэрте қәлпе шэзир.
Де заньбу сбра гөле,
Чаһа алткэ әү ве көле.
Мьле көр гьрт у ведакьр.
Бь эвини ширэт ле кьр,
Кө чаһа ль гөле бьгэрэ.
Хэрш жь киси вэзир һэрэ,
Чәһа-бь сэмт, чәһа фәсал
Сьламәти вэгэрэ мал.
Вәхта нечирване мэй че
Бь лэз һат диһана һадше,
Гадша ль Қадьр мезэкьр
У ве лэзе һа эмьркьр:
— һэрэ, чьл рож тэра молэт,
Топкэ ақьл у фьрасэт.
Әз жь вьра тэ дьхвэзьм,
Гөла эмьр мьнра бини
У ве калтиә мьн дурхини.
Әме бьбьн чардәсали,

Ноли бәре бәнгзщәмали.
Кө тө бь ацьле хвә фәш
Ве хьзмәте хвә бьди паш.
Бьла хашбә мьнра щәлат,
Ве тә техә нале кәсад.
Қадьр вьра хвә дит тьвдир,
Тәмне дийа двә ви ани бир.
Готе:—Бьла паша хвәшбә,
Кәзар сали най гөлгәшбә!
Бьла чьл қәйтәр дәвед рьнд
Биньн нәуша к'очка бьнд,
Баред вана тәмам дувбьн.
Сәрда жи бист қәйтәрәд дьн,
Баред вана нан у харьн.
Сәд чьл зьламед дәст у пе
Гәрәк мьнра текәвнә ре.
Тәмам бь чәк у бь мәрғал
Гәйма қәшәнг у бь рькал.
Тәне қәуләк: та дәндка сир
Гәрәк һәрә жь қиси вәзир.
Һәгәр қорьшәки хәлқе
Бькәвә нав тьвдарәке,
Падша, қорба, тө бьзанбә,
Сера мьне лап бәталбә.
Падша гот:—ло, ло, вәзир,
Тө ван гьлийа рьнд бинә бир.
Зу вьр к'аре Қадьр бькә,
Ви шөхөли әглә нәкә.
Вәзир рабу, тә дьгот көл
Дәрбәкера кәтә нав дьл,
Ви дәре хәзна хвә вәкьр,
Хәзнә диса вьр ниви кьр.
Қәваз нава бажер хьстьн.
Хорте готи зу дәстхьстьн.
Кири дәвә, дув у харьн,

Ани лъ бэр дэре Qадър,
Жера қэт ши нэхwэст огър,
Тэне дьран ле чьрьканд,
Кб ши бькэ нава дэлка.
Хатър вьр хwэст Qадър жь де
У зу вьра эw кэтэ ре.

* * *

Гэлэк рож вьра бьһорин,
Карван дьчу дьхьнгьри,
Кэтэ чийа у чольстан,
Кэтэ бэри у бэристан,
Кэтэ нав огърме гьран
У hat лъ бэр чийаки бльнд,
Һешьри лъ бэстакэ рьнд,
Ль рэх кание. Ле сэрфезе
Зьнаред тэт кэтнэ резе;
Феза wана қэя мэзын,
Ль кб рэфед тэйре симьр
Һелунед хwэ данибун шьр.
Карван шьр ма та пенщшэме,
Qадър-рабу, бь тамие де.
Ши өмьр кьрэ сэр хорта,
Wана қэйтэре хwэ һьлдан,
Дэре бара вьр вэкьрын
У дув бэсте бэла кьрын.
Дув лъ бэсте бунэ лемьшт,
Тэне чэнд бар Qадър вьр һишт.
Wөхтке шунда жь сэге чье
Тэйре симьр фьрин бэсте.
Ду wан ед дьн жь һэр алийа
Бэрбь бэсте лэз дьфьрийан.
Дув дьхwэрын, вэдьчьрийан,

Тэне дһат җуртина ван.
Хут we роже дэват бу вьр,
Йа көре падше тэйре симьр.
Wэхта щаб вьр данэ падше.
Карванэки мэзын бэсте
Вэкьрийэ херэтханэ,
Бэст тьжи дуве пэзанэ,
Тэйр we дьхөн у к'еф дькьн,
Дбәа ль тә у көр дькьн,
Wi чэнд қасьде хwэ шандьн,
Кө биньн вьр карванбаши,
Бьньһерэ әw wi иши.
Wэхта Qадьр һат диwane,
Тәмәнәда ль бәр падше,
Падше готе:—хорте тэлийан,
Чьйэ мәнийя ве қәнщийа һан?
Бой мьн ве рожа шайе
Чәwа фәмкьн ве һәдаје?
Бьхwэзә тә мале дьне,
Әзе вэкьм дәре хэзне.
У баре ван дэва тьжи
Зер-зив һьлдә—хwәра бьжи.
— Тә вәнәкә дәре хэзне,
Нә нәwщәмә мале дьне.
Харзийа тэйә дйа мьн дәләл,
We заньбу нал у һәwал
У әз шандьм, бемә шайе,—
Әвә мәнийя ве һәдаје.
Хьзмәтәкә дьне ль тэйә,
Дьбен дьне гөләк һэйә—
Гөла әмьр. Тә дькари
Тэне вьр али мьн бькн
У we гөле мьнра дәстхи.
— Хwэзыл тә һәр тьшт бьхwәста,
Тэне әw гөл тә нәхwәста.

Сүеке Шиде

Эв гөл һэйә, мьн бһистийә,
Ле чәве хвә мьн нәдитйә
У ньзаньм кижан қәлбе
Шин дькә гуме ве гөле.
Ле мьн хвәрийә сонд у қәсәм,
Тә нәһельм хйял у хәм.
Гадше вьра диван топкьр,
Бь ләз вьра ва әмьр кьр:
— һәрьн топкьн нәму тәйра,
Бькьн пьрса у пьрсийара,
Ке ль рйа гөле бәләдә,
Бьла қәт хвә пашда нәдә,
Ве ре нишани Қадьрдә.
Ке мьзгине мьнра бинә,
Чьраха рьнд ве бьстинә.
Қасьд фьрин нава әрша,
Фьринә чийа, фьрин банийа,
Әмре гадше готнә тәйра.
У чьқас тәйр дьне һәбун
Бәр дәре гадше әв топбун,
Ле щие гөле ван ньзанбун.
Гадше гот:—дһа жь тәйра
Қәт ке майә у ке нәма?
Готьн:—тәйрәки қьрнтә,
Дһа фьрин қәт пе набә.
Малда майә, ле ед дьне
Тәмам һатьнә бал гадше.
Гадша вьра әмьр дькә,
Кө қәһаз хвә әглә нәкә,
Ви тәйри зу жера биньн
У сальха же һьлиньн.
Вәхта қәһаза тәйре кал
Анинә бал гадше бь рьнал
У бәса гөле же пьрсин,
Ви сәре кал вьр һьлбьри

У готә ван:—вър гәләк сал.
Пешда—мын дит әв гөла ал.
Әв гөл дурва дьбей нурә,
Ле рйа бәрбь we зәф дурә.
Дна мы набә тә лыпат
У сьстбунә қам у қанат,
Жь тәнәбуне нәма сәнәт.
Әз нькаръм сәр баске хвә
Ви хорти һьлбьръм әрша
У нишандьме щие гөле.
Қадьр дәстур хвәст жь пәдше,
Тәйре симьр вър хвәра бьр,
Дәре баре дува вәкьр
У дув ль бәр шйа рокьр.
У чьл шәви у чьл рожи
Бәр ви тәйри бу бышкори.
Тәйр вьра сәр хвәда бат
У ви шьдйан қам у қанат,
Әв һатә сәр бәнгзе бәре
Ви Қадьр дурхьст we дәре
У гот:—тә һьлдә шур
Әме һәрьн сәфәра дур.
Тә нһа ньшта мын сийарбә,
Wәхта әм бенә хасбахчә
Тә вьра рьнд һаж хвә һәбә.
Нав бахчәда һәйә тәндур,
Тә weйа тәгминкә дур,
Тәндуредә шин дьбә гөл,
Ле дькәвә вьр бәнгзе дьл.
Wьра һәрро дик у мьришк
Һәвдә дьдьянә бәр нькөла
У шәр дькьн бой we гөле.
Wәхта әз жорда бемә хар,
Тә пе дәве шуре хвә хар
Сәре дик сәмт бьфьринә

У гөле зу бьчърпинэ,
Әтленәбә, әм бьльвьн,
Зу жь ѡи багчи бьфьрьн.
Ле вәки тә вьра шашби,
Дәвса дик тә мьришкехи,
ѡи чахи ѡай ль мә нал...
Әме әрдеда һәрьн хар.
Қадьр we ләзе вәгәрийа.
Шуре хвәи кәѡан һьлда,
Хвә ль сәр пышта тәйр шьданд
У рийа бәрбь гөле щәданд.
Вәхта әѡ һатьн багче хас,
Кә мәрвь же дьма кәѡас,
Чәѡа тәйр гот, ѡи бса кьр,
Сәре дик дәрбера қәткьр.
Гөла әмьр әѡи чьрпанд,
ѡан зедәбу қам у қанат
У әѡ сахи-сьламәти
Вәгәрийан у гьһиштнә щи.
Қадьр тәйр вьра рамуса,
Же разибу у әѡ бәрда.
Хут we ләзе дәин хорта кьр
У карванә хвә щи ракьр,
Бь лақьрди к'еф у ша
Бәре хвә дан вәлате хвә.

*
* *

Вәхтәк бь сәқьр дәрбазбу,
Тәва гәш әрдера сазбу,
Сьлав да дәшт у банийа,
ѡанра дьлист у дькәнийа.
Чийа бьрьқин нолани қаш.
Пала ѡана кәрие қәрқаш,

Ль ду һәвдö к'әтнә резе,
Бериван к'әтнә нәмезе,
Ноли рәфед гогәрчина,
Бунә хәмьле һавина,
У дьстърен у дьлизьн,
Р'әхтед сәдәф дьтәисьн.
Кәзар шәмал, кәзар аваз
Дәртен жь ван-гәрдәненд наз.
Бе ван тәбийәт этим дьбә,
Кома зьлама дин дьбә.
Хут ви вәхти Қадьре мәрд
Хвә зу пирәдера гиһанд,
Кöчьк дани, зу ав гәрмкьр,
Гöла әмьр ви навда кьр.
Пирәде вәхта ав хвә кьр,
Бу қизәкә чардәсали,
Сәр бәнгзе бәре—демшәмали
Қадьр гөл вьр зу һьлани,
Ани у бәр падше дани.
Падша вьр хвә әглә нәкьр,
Хöлама зу кöчьк расткьр
Данинә сәр ситьләк ав
У гöла әмьр авитнә нав.
Һьн падша у ханьма ви
Ав хвәкьрьн, бун сисали.
Падша вьра гәләк шабу
Бь ләз бәрбь диwane чу.
Вәхта вәзир вьра әв дит
Кö әв шаһьл у тит у мит.
Хвә шьдандийә рькәл у пышт
У һат ль сәр бәлги руньшт,
Әмре вәзир педа қöсийа.
Падша вьра һеди к'öхийа
У готе:—Тö, вәзире че,
Әз чь бьдьм кöре пире?

— Ло, малава, чь вьра чуйё
Жь мал у мьлкё мьн чуйё,
Ле е көре пире чь чуйё?
Ле тө чэва падшэки рэим,
Дәһ қорьша бавежэ щәм.
Падша дәһ қорьш дэрани,
Ль бэр көре пире дани.
Қадьр бь лэз вэгэрийа мал.
Шабу ль дийа хвэйё дэлал.

ФЭСЛА СЬСИЙА

Гэлэк вэхт вьра дэрбазбу
Гэлэк шар диван вьр сазбу,
Гэлэк аве чэма кьшийа,
Вэзир диса сэр фела хвэ.
Вэхта әу дьһат қочка чил,
Дьдит вьр пост у қиле фил,
Дьдит қаме хвэй аһьл,
Дьдит падше хвэй шаһьл,
Дьле хвэда кэзар ньфьр
Дьрешандэ бэжна Қадьр.
Кәрба пэра рож у шэв,
Чэве ви нэдькэт тө хэв.
Һэрро, һэргав, ви сонд дьхар,
Дани бэр хвэ қасәм қьрар,
Р'оже дьне сэр вэнабэ,
Дьл ле тө шар рькэт набэ,
Кэта сэре Қадьр нэхвэ,
Көле дьле хвэ дэрнахэ.
Р'оке диса вэзире кал.
Қөрчьми ру, ноли ричал,
Бь лэз чу дивана падше,
Тэмәнэда ноли рувийа,

Бэр гьрә-гьра әw чъвийа
Р'эх падше сьмелпальки
Р'уньшт сәр бәлגיע қуштуки.
У ыра wәк тирәмәра
Чәве хwә ль отахе гәранд,
Нһери падше у швате,
Кәсәрәкә гьран һате.
Падша әw кәсәр тәгминкьр.
У диwana хwә бәлакьр.
У готә wi:—wәзире мьн,
Тә хоф иро кьр дьле мьн.
Тө кәти нава мьтала,
Дьбеи кәла кәзар сала
Жь дьле тә тәзә да дәр,
Тә нәма ру, нәма нәдәр.
Чь қәwьмийә, чь нәwалә?
Чь рәнг тә чу, әw чь калә?
Йан әз қәдре тә нагьрьм,
Тә ньз накьм, тә нафьрьм?
Йан әрде мьн бе нәд у сәд
Дәрбаз дьки әмре кәсад?
Тә бан ньһери, щане мьн,
Дьбә қәсур дит хане мьн?
Йан дһа нә әзьм падша,
Тә чьрах кьм, дьл бькьм ша,
У хобара фькре тә кур;
Һьн мьрузе тә туж у зур
Әз нькарьм биньмә хар?
Мьн дайә тә изи у қьрар,
Лехә, бькәж у wеранкә,
Ле дьле хwә мьра вәкә.
— Wәзир ыра һеди кәхийа,
Тьре сурәт ле тәwьхийа
У гот:—была падшә хwәшбә,
Кәзар сали һай гәлгәшбә!

Мын нэдит: оёсура щане тэ,
Нэ жь к'очк у хане тэ.
Нэр кэс нһа тэ дьбинэ,
Хазьла хwэ ль тэ тинэ.
Ль тэ һэйэ тэк кемасик.
Пыш нэвт бэра һэйэ зэрик,
Жера дьбежын Гёлпэри.
Бэжна we дара чинари,
Навкелк зьрав-пози пижин
Бэнгзе вейа эмьр тьжи.
Кьнаре сурэта ле ал,
Же дьбарэ нёсёл-щэмал.
Гохаре вейэ гопьки,
Хьзема вейэ шьрьки.
Лэwзе we шэкре нэбате,
Тьре дэрте жь гёлдрэте.
Гэрдэна we бэрфачилэ,
Мэрьв нёсне дьбэ дилэ.
Щэwq вэдьдэ wэк мэшэлан,
Дэрте нолани тэва щан.
Энийа кэвэр—ноли майдан,
Дьбьрьдын мори-мырщан.
Мэрьв нэ бьхwэ, нэ бькэ,
Тэне ль we мезэ бькэ—
У пыштэка we гёлавтун.
А... wэки эw бьбэ хатун!..
Тёе текэви нав щьнэте,
Дёжмын бьмын жь эйнате.
—Wэзир, Qадьр нечирванэ,
Ле нэ речнасе бэранэ,
Ке we һэрэ пэй we зэрие,
Мыра бинэ we Гёлпэрие?
— Ло, малава, е пост ани,
Е қыл ани, е гёл ани,
Чьра Wi тёнэнэ зьрав?...

Эв шөхөл бэр ши гөлпэк ав...
Падша дна сәбрь нәкър,
Бь ләз әши вьр әмьр кър,
Кө қәһаз бина хвә нәстинь,
Нечирван зу жера бинь.
Қәһаза вьра ләзандьн,
Мала Қадьрра гиһандьн,
Готне чь кал у чь бәсә,
Падша шийа зу дьхвәзә.
Де заньбу, кө дәлк'бази,
Тәмам дәрте қәлбе вәзир.
Де заньбу к'дйә Гөлпәри,
Қадьр һәрә чь тәһәри
Бинә we кәча шөрәт,
Вәгәрә мал сах, сьламәт,
We көр һнәки weда кър,
Бь әвини ширәт ле кър,
Кө чаһа кәче быгәрә,
Хәрщ жь к'иси вәзир һәрә.
Вәхта нечирване мәй че
Бь ләз һат диһана падше,
Падша ль Қадьр мезәкър
У we ләзе wa әмьр кър:
— һәрә, чьл рож тәра моләт,
Топкә ақьл у фьрасәт.
Дьбежьн, кө пыш нәвт бәра.
Гөлпәри дьжиһьра.
Тө we зәрие мьһра бини
У хийала жь мьн дурхини.
Кө тө бь ақьле хвә фәш
Ве хьзмәте хвә бьди паш,
Бьла хвәшбә мьһра щәлат,
We тә техә нале к'әсад.
Қадьр вьра хвә дит гьвдир,
Тәмие дийа хвә ши ани бир.

Готе:—Бьла гадша хwэшбэ,
Кэзар сали най гүлгэшбэ,
Чекьн вьр гэмийа эсабэ,
Кэзар пенсьд гозэ вебэ,
Һэр гозэк йа дьн шөдэбэ.
Wьр һэбэ эйнэ у хас парчэ,
Жоре нэqьш, жер халичэ,
Ке кө wan гоза мезэкэ
Wьр һэр тышти дьне биркэ.
Кэвсьд зьламед тэр у шан
Тэв геймэке, бэжнэ тэлийн
Бь хwэ дэст, п'е, навмьлфьрэ,
Кө бен, тьре эwр дьхөрэ.
Wан к'олосе дэвэтуки
Пьштэк-муйе бьзна пульки,
Бэрабэ qэма шьрьки,
Саqе щьзме wan qотьки,
У тэв дэнгбеж, сазбэнд, эйан,
Йэкбэ наве wan зьламан,
Wэки йэк вьр бежэ: «Сэми!»
Һэвра бежьн. «Чьйэ, эзбэни?»
Кэвсьд кэче жь дэлала,
Тэмам wэк каре хэзала,
Wэки дурва эw бьмэшьн,
Бежьн:—Эw чь тэ'вед гэшьн...
У халед рэшэ сурэта
Пешда биньн вьр мөйбэта,
Жорда харьн си се кэзи,
У шэwq вэдьн пьр аwази.
Тэв бэжнэке, льбасэке,
Ноли һэвдө сэр бэнгзэке.
У тэв дэнгбеж, сазбэнд, эйан,
Йэкбэ наве нэму зэрийа.
Wэки йэк вьр бежэ: «Шени!»
Һэвра бежьн: «Чьйэ, эзбэни?»
Wана нэмуяа гэмие щикьн,

Гәмие нәмәта тьжикьн.
Биньн пенсьд баре бьрьнщ
У пенсьд жи мәвиже рьнд
Вана щикьн вьр чәнд гоза,
Биньн дәф у зөрнә, саза.
Кәч, хорт лехьн у бьлизьн,
Wi чахи әме бләзын
У бьльндкьн вьр бабьрка,
Гәмие бьдә хвә вьр фьрка,
Әме һәрьн пыш кәвт бәра,
Һун вьрабьн, — хөде мәра...
Тәне қәвләк: та дәндка сир
Гәрәк һәрә жь киси вәзир.
Һәгәр қөрьшәки хәлде
Бькәвә нав тьвдарәке,
Гадша, қөрба, тө бьзанбә,
Сера мьне лап бәталбә.
Гадша гот: — Ло, ло, вәзир,
Тө ван гьлийа рьнд бинә бир!
Зу кәре Қадьр вьр бькә,
Ви шөхбли әтлә нәкә.
Вәзир рабу, тә дьгот кәл
Дәрбәкәра кәтә нав дьл.
Wi дәре хәзна хвә вәкьр,
Хәзнә бьнива пақышкьр,
Һәла да сәр кода зера,
Мал дәрани хьшре жьна,
Ле тере нәкьр вьр шәра.
Әви фьрот мьлк у хани,
Анцах чар Wi иши ани.
Қәвәз нава бажер хьстьн,
Һостә у палә дәстхьстьн,
Кө сәр бәре щие кемәба,
Чекьн гәмийа гьранбьһа.
Ле Wi вәхти Wi кәр дькьр,
Зьлам у кәч вьр топдькьр.

Вәхта һәр тышт вьр назьрбу,
Ви шаб да көре пире,
Кө зу рабә, текәвә ре.
Тәне дьран ле чьрьканд,
Кө ви бькә нава дәлкә.
Қадьр вьра чу дәсте де,
Бь архаин әв кәтә ре.
Гәми вьра жь ши ләқийа
Бәрбь бажаре П'әрие мәшийа.
Гәләк вәхт вьра бөһөри,
Гәләк рож у шәве тари
Гәми дьчу у пелед һар
Ле дькәтһн. П'ьжәе карбар
Ль бәр таве дьтәисин,
Паше шәвқ вана ведьси.
Ль сәр гәмие зөрне дьдан,
Дәнг вьр дьчу әрш у әзман,
Дьгәрийа говәнда гьран
У ша дьбун кәч у зьлам.
Вәхтәке кө бөһөри шәв.
Қадьр дит адәкә бәдәв.
Гәми вьра дуз һатә бәр,
Ван авитә бәре ләнгәр
У бәндкьрһн кәвие гәмие,
У пәйабун сәр рәшайе.
Қадьр вьра бь гәмие де
Дө рожа ма та пенщәме.
Ле пенщәме ви сьбе зу
Хорт һьлда бәрбь гәмие чу,
Баре бьрһнц, мәвиж пьшткьр
У нав бәреда ван рокьр.
Мәсийа мәвиж, бьрһнц харһн,
Нав бәреда кәф дькьрһн
У дьлистьн у ша дьбун.
Хут ве роже вьр дәватбу,

Йа көре падше мәсийа.
Вәхта падша вьр пе нәсийа,
Кө жоре мәрийа қәнщи кьр,
Әш бьрьнщ у мәвиж рокьр,
Ви қасьде хвә шандә жор,
Кө ви мәри биньн бь зор.
Мәсик вьра һат пәй Қадьр,
Пеша ви гьрт у хвәра бьр.
Вәхта Қадьр һат диwane,
Тәмәнәда ви бәр падше,
Падше готе:—Хорте дәләл,
Әв чь бәсә у әв чь нал?
Вәки тә вьр әв қәнщи кьр,
Щьмәта мьн вьр тәглиф кьр?
Была ад у қәсәмбә,
Чь нет дьле тәда һәбә,
Тө сбра хвә мьнра вәкә,
Мьразе тә әсә бькьм.
Кө тә кемә мале дьне,
Әзе вәкьм дәре хәзне,
Баркә чьқас вьра тә те.
Бежә мәнийа ве хьзмәте.
— Нәму кәс вьра рьнд занә,
Кө мал қьрежа дәстанә.
Тө вәнәкә дәре хәзне,
Нә нәшчәмә мале дьне.
Зер бона мьн—пәләсэнгә,
Шәдә—гәмийа мьн қәшәнгә.
Дийа мьн дәләл харзийа тәйә,
Чь вьр дьбә, һаж пе һәйә.
Ве заньбу кө пенщшәме,
Вьра бьбә рожа шайе
У әз шандьм ве дәwате.
Тәк хьзмәтәкә мьн һәйә:
Гөстилка кө гьлийа тәйә,

Wәки тә әс бьди
Тә тыште дьн тә нахWәзым.
— Хазьла бист сале дьн жн
Кәре мьн вьр бьма бе жьн,
Тәк мьн гөстилк дәр нәбьда,
Дьле мьн ва чик нә бьда.
Чь фәйдә, мьн гьли дайә,
Һьлдә, әв гөстилк йа тәйә.
Ле тәмийа мьн рьнд бинә бир,
(Йан на, тәе бьби фәдир),
Кәта сахби ль дьнеби,
Рьнд мьқати гөстилкеби.
Тә we техи тьлийа орте
У бьзвьрин бәрбь расте
Хут we ләзе бь гейма наз
Бәр тә we рабьн дә қазаз.
Тә сәр вана әмьр бькә,
Мьразе тә әwe бькьн.
Вьра Qадьре мән че
Тәмәнә да ль бәр падше,
Хатьре хwә жь падше хwәст,
Мәсийа әw ль сәр аве хьст.
У әw вьра әглә нәбу,
Бәрбь Гөлтәрие вәребу.
У нәвт рожа, у нәвт шәва
Вана бин нәстәнд тә гавә,
Сәр ван әзман, пешийа ван ав
Сәр кәвие Qадьре бесав.
Рәжа нәйшта ль бәрбанге,
Ван шьһәрәк дит we танге,—
Әw бу шьһәре Гөлтәрие.
Qадьр вьра дәйн хортакьр
У кәчед щан жь хәwe гәйьр,
Да комәке дәф у зьрнә,
Йа дьн саз у кәмәнчә,

Вър кома дэнгбежа стъра,
Гозэке жи говэнд гэрийа
Гозэке кэтын рэцасе,
Йа дьн—лаърди, нэwасе.
Вър дэнг бэлабу дор нэлан,
Вър хэлке шэһаре гъран
Педа һьлшийанэ дэв кэнар.
Кө мезэкьн we әщебе,
Кө дьһат дэнге шьбибе.
Wәхта гәми вьр сәкьни,
Мәрьва дһа таб нани,
Һьлкьшийанэ сәр we гәмие
У кэтынэ кеф у шайе.
Нав шэһарда бу һәwарзә,
Кө һатийә гәмикә тэзә,
Мәрьв нэ бьхwә, нэ бькә,
Тәне ль we мезә бькә.
Мәри сәр we хwә бир дькьн,
Шәвберийа хwә дәрбаз дькьн.
Дэнг гьһиштә кочка гадше,
Гадша хwә—баве Гөлгәрие.
Әw у жьв һатьн сәр гәмие
У жь we ман зэндәгьрти,
Wан вьр дит тьште нәдिति.
Wәхта әwан һатьнә мал,
Готьн қиза хwәйә дәлал:
— Әсә we гәмие бьбини,
Кәwаса мэзьн бьстини.
Ньқьти дьле Гөлгәрие,
Кө гәми хут һатийә бо we.
We хwә вьр һәй әглә дькьр,
Ахьрие we тәмул нәкьр
Р'абу тьвдарәке хwә кьр:
Һьлда сабун, әйнә у шә
У бәрбь гәмие дьмәшә.

Вәхта әв һатә сәр гәмие,
Қадьре кә мабу һивие
Вьр дьбежә:—Ле, ле Шени!..
Кәч һәвра дьбен:—Чьйә, әзбәни?
Вәхта Қадьр гот:—Ло, Сәми!..
Хорта һәвра!—Чьйә, әзбәни?
— Ханьм we һат, һәрн пешие
У we бьбьн нава шайе.
Бьла кәч Гөллгәрие шабьн,
Әм бәрбь Қадьр вәгәрьн.
Вн вьра чәв кьрә хорта,
Мәрие хәриб дәрхьн жь гоza
У вьра гәмие кәр бькьн,
Зәф фәсал жь ши бьләрьн.
Гөллгәри қәт пе нәкәсийа,
Чәва гәми жь ши мәрйиа.
Нава шәһәр бу һәйдадә,
Кә вьра гәмийа һәждаһ
Бәдәва ван рәваид у бьр,
Мал-кале wана wеран кьр.
Падша вьр әмьр дәрдьхә;
Кәвт гәмийа пәй Қадьр дьхә.
Гөллгәри вәхткә дьбинә,
Гәми дһа щие хwә нинә,
We дьмәшә бь бае хwә,
Гьли чьйә-те дәрдьхә.
Әw дәрдькәвә сәр кәвие,
Шә давежә нешийа гәмие.
Бәр ван мешәки сьх дәрте,
У қәт вьр ре надә гәмие.
Ле һәварн незик дьбә,
Кале Қадьр хьраб дьбә.
Әw гөстилкә дьзвьринә,
Дә қәwаза вьр дьбинә.
Дьбен:—Қадьр, әм чь бькьн,

Дъне шенкын, йан хърабкын?...
— Дъне шенэ, эм теданьн,
Хун у қәгъл чи мыраньн?...
Чаре бькын, бәхте шәмә,
Әглә нәбьн, данә пәй мә!
Һун текәвьн бьне аве
У шә дәрхьн ве һидаве,
Биньн, бьднә мы бь ләз,
Сәр кәвие һивиемә эз.
Чәнд дәғә вьр дәрбаз нәбун,
Һәрдо қәғаз вьр пәйдабун
У шә ль бәр Қадьр данин
У вьр нышкева мьнабун.
Қадьр шә даве пыш гәмие,
Иди пыш ван мешә дәрте.
Бьла гәмие һәварие
Мешәра бькын дәғә у дозе.
Кәта әғ мешә дәрбазбун,
Гәмийа Қадьр гәләки чу.
Гәлтәрие хвә әглә нәкьр,
Әйна бәр пышта ве шаркьр.
У ве ләзе пешиа гәмие
Бу бузхана сөр у сәрме.
Шәлед бузе пешиа бьри,
Гәми вьра чьрк сәкьни.
Ле һәвари незик дьбә,
Иале Қадьр хъраб дьбә,
Әғ гәстилке дьзвьринә,
Дә қәғаза вьр дьбинә,
Дьбен: — Қадьр, эм чь бькын,
Дъне шенкын, йан хърабкын?...
— Дъне шенэ, эм теданьн
Хун у қәгъл чи мыраньн?...
Чаре бькын, бәхте шәмә
Әглә нәбьн, данә пәй мә!
Һун текәвьн бьне аве.

Әйне дәрхын ве һындаве.
Биньн, бьдьянэ мьн бь лэз,
Сэр кэвие һивийемэ эз.
Чэнд дэқэ вьр дэрбаз нэбун,
Қәһаз бьн аве пәйда бун,
Ль бэр Қадь әйнэ данин
У вьр нышкева мьна бун.
Қадьр вьр һьлтинэ әйне
У ве давежэ пыш гэмие,
Пыш гэмиева хут ве лэзе
Бьльнд дьбьн шәлед бузе.
Гэмийа Қадьр диса львийа,
Диса ль рийа хвәда мәшийа.
Вьр Гөһгәрие ль хвә нәсийа,
Вәки гәми диса дьчә
У дәсте ве жь де-баз дьбә.
Кәл һатә ве, кәлә әтун,
Ве бэр пыште дәрхьст сабун
У кәккикьр һава бәре.
Ав бу зьнар ль ведәре,
Пешийа гэмие чиае бьльнд,
Гәми мәльси, вәкә кьнд.
Ле һәғари незик дьбә,
Һале Қадьр хьраб дьбә,
Әш гөстилке дьзвьрина,
Дө қәһаза вьр дьбинә.
Дьбен:—Қадьр әм чь бькьн,
Дьне шенкьн, йан хьрабкьн?...
— Дьне шенә, әм теданьн,
Хун у қәгьл чи мьраһьн?...
Чәре бькьн, бәхте шәмә,
Әглә нәбьн, данә пәи мә!
Һун текәвьн бьне аве,
Сабуне дәрхын ве һындаве.
Биньн, бьдьянэ мьн бь лэз,

Сэр кэвие нивийемэ ээ.
Чэнд дэсэ вьр дэрбаз нэбун,
Qəwаза дэрхьсын сабун,
Ль бэр Qадьр сабун данин
У ньшкева вьр онда бун.
Qадьр һьлтинэ сабуне
У we давежэ пыш гэмие.
У ньшкева нава бэре,
Ав бу зьнар ль weдэре
У пыш wана гөжмэ у чийа
Сэре хwə к'өтанэ эрша.
Вьра мэщбурбу һəwарн,
Бечарэ пара зьвьри.
Гэмийа Qадьр тэзэ һеса
Бэрбь шəһэре Qадьр мөшийа.

* * *

Wəхтэк бь сəфьр дэрбаз бу,
Тə'ва гəш эрдера сазбу,
Сьлав да дəшт у банийа,
Wанра дьлист у дьк'энийа.
Чийа бьрьцин нолани qаш,
Пала wана кэрие qəрqаш
Ль ду һəвдө к'этнэ резе,
Бериван к'этнэ нэмезе,
Ноли рəфед гогэрчина,
Бунэ хэмьле һавина.
У дьстьрен у дьлизьн,
P'əхтед сэдəф дьтэисьн.
Нэзар шəмал, нэзар аваз
Дэртен жь wан гəрдəнед наз
Бе wан тəбиəт этим дьбə,
Kома зьлама дин дьбə.

Хут ши вэхти Qадьре че
Пэя дьбэ ль сэр эрде,
Дьгьрэ дэсте Голгэрие
We дьбэ диwana гадше.
Wэхта гадша we дьбинэ.
Әщербмаи эw дьминэ.
Бьруйе we ноли қайтана,
Бэжнэ бьльнд та рькана,
Навкельк зьрав, пози пижин,
Бэнгзе шейа әмьр тьжи.
Ынаре сурата ле ал,
Же дьбарэ көсьн, щәмал,
Гөһаре шейә гөпьки,
Хьзема шейә шьрьки;
Ләwзе we шәкре нәбате,
Тьре дэрте жь қөдрәте.
Гәрдәна we — бәрфа чилә,
Мәрьв көсне дьбә дилә.
Шәwq вәдьдә wәк мәшәлан
Дэрте нолани тава щан.
Әнийә жәвәр-ноли мәйдан,
Дьбьрьдьн мори, мьрщан.
Мәрьв нә бьхwә, нә бькә,
Тәне ль we мезә бькә.
Гадше вьра һеди мәшийә
Бәр Голгэрие тәмәнәда
У гот: — Гэрие, вьр әзбәни,
Нһа тәйи вьр кәвани,
Qадьр ани бой нәвса мьн
Тә мьраз у тәрәза мьн.
Wәзир һат һөндөр жь сьвдәре,
Дит — Qадьр сәр бэнгза бәре
Голгэрийә бәдәw у шөрәт
Гиһандийә щи сах, сьламәт,
Рөв жь қафе сери фьри,

Һиндык ма кәрба бьгьри.
Ви хвә шьданд рьнал у пышт
У һат ль сәр бәлги рушьшт.
Әмре вәзир педа қөсийа.
Падша вьра һеди көхийа
У готе:—Тө вәзире че,
Тө зани, кө көре пире
Мьразе мьн ани сери,
Дәсте мьнданә Гөлтәри,
Әз бы чь Qадьр рәшакьм,
Кө дьле ви бы мә шакьм?...
— Ло, малава, чь вьр чуйә,
Тәмам мал у мьлке мьн чуйә,
Ле жь Qадьр вьр чь чуйә?...
Ле тө чава падшаки рәһим,
Дәһ қорьша бавежә цәм.
Падша дәһ қорьш дәрани,
Ль бә: көре пире дани.
Гөлтәри вьра не нәсийа.
Чәва вьр дькьн дәхәсийа,
Вәзир чәва вәк дәлк'база,
Кәтийә қольхе херхвәза
У падша тьм гөра вида—
Бунә баисе дәлк' у қәда.
Жь пашле шьве дәрдьхә
У ль сәре вәзир дьхә
У дьбежә:—быбә руви!
Әш бу руви у вьр рәви.
Шьва дьн ль падше дьхә
У дьбежә:—быбә тәжи!
Әш бу тәжи-да пәй руви.
Бьла әш вьра бьрәвьн,
Чийа у банийада бьгәрьн.
Гөлтәрие готә нечирь
— Qадьре че, әрте

Тэ гэлэк чэтынай к'шанд,
Нете гадше т'м дьрэданд,
Тэ эз бой шийа анимэ,
Нна эз бой нэвса тэмэ.
У ньна в'р нэ эш фэша,
Ле т' в'ра б'бэ гадша.
Оад'р гэлэк в'ра шабу,
Жь зэрийа х'вэ эш разибу.
Ши д'на х'вэ э'глэ нэкр,
С'бра х'вэ дера д'нарк'р,
Ше шэве дэ'вата х'вэ к'р.
У нэвт р'жа у нэвт шэва
Шана ш'ра дэф, з'рне да.
Эш чун м'разе х'вэ шабун.
Эз жи х'вэра хатмэ в'ра.

هه و النامه كتيب

Չախա Մրա
Դօլմա

Kutubxaneya Kurdî
Kurdiska Biblioteket/Kurdish Library
Stockholm/Sweden

9055

Բ'едактор Н. МАХМУДОВ
Բ'едактора, нәширәтә у коректора
 контрол Э. БӘКОЙЕВА
Բ'едакторе бәдәшәтне — АН. ГАСПАРԻԱՆ
Բ'едакторе техникне — В. ГАԼՏԻԱՆ
Տիպոգրաֆի В. ԿԱԶՈՅԻԱՆ

ВФ 06060

Դ'әмбә 732

Դираж 500

Бона нәшре һатийә спартне 27/IV с. 1962.
Бона чапкәрьне һатийә қолкәрьне 28/VII с. 1962.
К'ағәз 84×108¹/₃₂. Бәлгнәшьре мәнгане 2,6
Бәлгнәшьре нәширәтә 4,0 шыкләк
 Бһна 13 капек.

Չапхана 1-е йа идара Դайполиграфһрате
Եреван, Соқақа Алавердйан № 65.